

WAT ZIJN DE PROBLEMEN OP JE MELKVEEBEDRIJF?

Een gezonde, economische veestapel is de basis van een duurzaam melkveebedrijf. Maar hoe scoort jouw bedrijf? Wat zijn de belangrijkste werkpunten? Maak je je zorgen over te hoge krachtvoederkosten? Heb je veel problemen met mastitisgevallen of met een slechte vruchtbaarheid? Met 'specifieke' kengetallen krijg je een goed zicht op je bedrijf en weet je waar je moet bijsturen.

– Isabelle Vuylsteke, Inagro Bedrijfsadvisering Melkveehouderij

Handige toepassing

Een bedrijfsanalyse vertelt de veehouder wat goed loopt en waaraan hij nog aandacht moet besteden. Dit wordt dan omgezet in een concreet plan van aanpak voor het desbetreffende bedrijf. Tegen het einde van het project wordt er een online-applicatie ontwikkeld die bruikbaar is voor alle Vlaamse melkveehouders. Daarmee krijgt elke melkveehouder zelf – na de input van zijn bedrijfskengetallen zoals tussenkalftijd, krachtvoederverbruik, vervangingspercentage ... – op een

eenvoudige wijze een beeld van hoe het technisch loopt op zijn bedrijf.

Nuttige hulpmiddelen voor registratie

Een doorgedreven analyse geeft aan waar je eventueel je aanpak moet bijsturen. Als je het goed aanpakt, dan zal je, met de huidige veestapel, het saldo en het arbeidsinkomen verbeteren. Registratie vraagt natuurlijk tijd, maar die tijd zal je op termijn terugwinnen via de verbeterde prestaties van je veestapel.

Een eerste, eenvoudige manier van bijhouden van diergegevens is de koekalender. Telkens een dier afkalft, wordt dit genoteerd. Daarbij kan je de nodige detailgegevens over de kalving, eventuele metabole ziekten, de bronsten en de inseminaties van het dier tot de volgende dracht registreren. In de praktijk noteren veel melkveehouders dit alles in een schriftje. Ze houden dan wel alle nuttige informatie over de veestapel bij, maar hebben niet in één oogopslag een goed

beeld de details van alle ziekten, behandelingen en gebruikte geneesmiddelen. De MPR-gegevens geven de historiek van alle lactaties per dier. Zo een compleet dieroverzicht is nuttig voor de selectie van een duurzame veestapel en geeft ook nuttige informatie om te beslissen over de afvoer van een koe. Verder krijgt de veehouder zonder verder rekenwerk recente en correcte bedrijfsspecifieke kengetallen. In deze applicaties kan je meestal ook heel wat economische gegevens opslaan.

Welke cijfers registreren?

Onderstaande lijst geeft een overzicht van belangrijke parameters om de bedrijfsvoering in het algemeen en de vruchtbaarheid en de krachtvoederkosten in het bijzonder op te volgen. Sommige cijfers kan je vinden via de melkcontrole MPR en MCC, andere data moet je zelf registreren. Via de website van MCC-Vlaanderen (www.mccvlaanderen.be) verkrijg je informatie over onder meer tankureum, vet- en eiwitgehalte. Via de link met www.crv4all.be kom je aan de MPR-gegevens van je bedrijf (productie, bedrijfsstandaardkoe, netto-opbrengst ...) en aan de MPR-gegevens van individuele dieren (productie, lactatiewaarde, celgetal, vet, eiwit ...). Gegevens die je zelf moet registreren zijn: kalvingen en kalveren (aantal, gestorven, diarree, verwerpingen ...), dierziekten en behandelingen (mastitis, nageboorte ...), opruiming en de reden van opruiming.

Vruchtbaarheid

Vruchtbaarheid krijgt op onze melkveebedrijven veel aandacht. Je moet zelf via een koekalender (schriftje), een managementpakket of via CRV alle kalvingen, bronsten, inseminaties en drachtigheden

.....

Dankzij een bedrijfsanalyse kan je de bedrijfsvoering en het bedrijfssaldo optimaliseren.

.....

zicht op, bijvoorbeeld, de vruchtbaarheid. Er zijn ook verschillende managementprogramma's specifiek voor melkvee op de markt waarmee een veehouder de gegevens van individuele dieren kan bijhouden. Het voordeel is dat in zo'n programma nog meer gegevens per dier kunnen worden geregistreerd, bijvoor-

© LUC VAN DIJCK

Krachtvoeder efficiënt verstrekken, doet de kosten dalen en het rendement per liter stijgen.

per dier registreren. Na verrekening van de gegevens van alle dieren, krijg je via de lijst kengetallen een stand van zaken van de gemiddelde vruchtbaarheid: drachtpercentage na eerste, tweede en derde inseminatie; aantal inseminaties per

delen door het aantal geleverde liters. We evalueren de totale gift van droge krachtvoerders en bijproducten. Een verbruik lager dan 200 g droge krachtvoerders per liter melk is bedrijfseconomisch gezien aan te bevelen.

vragen – vooral in de eerste helft van de lactatie – veel krachtvoeder. In de tweede helft van de lactatie is de gift af te stemmen op de inhoud van het basisrantsoen en kan het eventueel voorkomen dat krachtvoeder nutteloos wordt verstrekt. Dit zal het saldo van het bedrijf doen dalen. Besparen op krachtvoederkosten kan door een goed management. De ruwvoerderskwaliteit speelt ook een essentiële rol in het krachtvoederverbruik. Door een goede kwaliteit van de graskuil (hoge DVE-waardes) kan je eiwitkern uitsparen. De tussenkalftijd niet te ver laten uitlopen, heeft ook een gunstige invloed op de krachtvoederkostprijs per liter.

Met een managementpakket heeft de veehouder steeds de meest actuele informatie beschikbaar.

drachtig dier; tussenkalftijd en toekomstige tussenkalftijd; interval kalven en eerste bronst, kalven en eerste inseminatie en kalven en dracht; percentage niet-terugkeerders op 56 dagen; percentage na 90 dagen niet geïnsemineerd; percentage na 120 dagen niet-drachtig; aantal verloren dagen; inseminatie-interval (onregelmatige terugkeerders). Hoeft het gezegd dat deze informatie ook voor de veearts bijzonder nuttig is, zeker wanneer je met je veearts op zoek gaat naar de oorzaken van de slechte vruchtbaarheid.

Krachtvoederkosten

Krachtvoederkosten zijn variabele kosten en bepalen mee de opbrengst, en dus het saldo. Door het niet-efficiënt verstrekken van krachtvoeder, stijgen de kosten. Een hogere krachtvoedergift resulteert niet altijd in een productiestijging en doet het rendement per liter melk dalen. Binnen de Bedrijfsadvisering Melkveehouderij berekenen we de krachtvoederkost door alle kosten van de droge krachtvoerders (evenwichtig krachtvoeder, eiwitkern, soja, maïs- en tarwemeel) en natte krachtvoerders (perspulp, draf en bijproducten) te totaliseren en te

Krachtvoederkosten zijn zeker niet de enige kosten die het rendement van een melkveebedrijf bepalen. Maar ze beïnvloeden het wel rechtstreeks. Zorg er steeds voor dat de koeien op een gezonde manier melk produceren. Hiervoor moet je op ieder moment het rantsoen aanpassen aan de behoefte van de dieren. Indien je het krachtvoeder wil beperken, heeft het geen zin om hoogproductieve dieren te fokken. Dieren met een hoge productie

Werk altijd met kengetallen

Het is een noodzaak om technische en economische kengetallen op je bedrijf te registreren, om ze op te volgen en ze te (laten) analyseren. Als je het bedrijfs-gemiddelde vergelijkt met de norm, dan wordt snel duidelijk wat de zoötechnische prestaties van je veestapel zijn en hoeveel marge je nog hebt om te verbeteren. Het is ook belangrijk om een zicht te hebben op de prestaties van individuele dieren. Er is immers meestal een duidelijk verschil in gezondheid tussen bepaalde dieren (families). Ook selectie draagt op termijn bij tot de verduurzaming van je veestapel en je bedrijfsvoering. Finaal levert een gerichte opvolging in ieder geval een hoger saldo op. We hebben het eerder al aangehaald: een goede registratie vraagt wat tijd, maar als je geen basis hebt om je bedrijf te situeren en om gericht te kunnen bijsturen, dan zal dat je op termijn niet alleen nog veel meer tijd maar ook veel geld kosten. ■

COMMUNICATIE

Het ADLO-demonstratieproject 'Efficiënt gebruik van kengetallen melkvee voor de optimalisatie van de bedrijfsvoering' wordt uitgevoerd door Inagro-Bedrijfsadvisering Melkveehouderij, ILVO-Dier, Hooibeekhoeve, Boerenbond en Wim Govaerts & co. Dit voorjaar zullen de projectpartners over dit onderwerp enkele artikelen publiceren in de landbouwpers. Er komt ook een brochure met een bundeling van alle teksten en nuttige

informatie. In september worden er ter afsluiting studiedagen georganiseerd op een aantal locaties verspreid over Vlaanderen. Het recept is bekend en wordt gesmaakt. Eerst zal een aantal specialisten diverse onderwerpen met betrekking tot de bedrijfsvoering toelichten en daarna volgt een bedrijfsbezoek op een melkveebedrijf in de buurt.